

Mammut

Velmenende og velspillet Af Jes Nysten

Den svenske instruktør Lukas Moodyssons filmkarriere har været besynderlig snørklet. Debutfilmen "Fucking Åmål" fra 1998 blev en enorm publikumssucces. Men efterfølgende er hans film blevet mere og mere mørke og uforsonlige, og de har virkelig delt vandene. Selv for entydige Moodysson-fans (jeg er én af dem) har de to seneste "Et hul i hjertet" og "Container" været næsten uudholdelige i al deres deprimerende sortsyn.

Men på trods af denne ambivalens, man må have overfor hans film, så kan ingen rokke ved, at han er en af Nordens mest interessante og filmisk blændende instruktører. Derfor har alle også ventet med spænding på denne hans nyeste, der oven i købet er en stor og bekostelig international affære, for hvor har han bevæget sig hen? Er der kommet lidt lys i mørket?

Ja, må svaret være! Fokus er fastholdt og indignationen er intakt, men stemningen er blevet lettere; det er som om Moodysson er blevet lidt mere rummelig: mennesker vil ikke nødvendigvis hinanden ondt, de er ofte blot svage og uopmærksomme. Ja, inderst inde vil de måske i virkeligheden hinanden! Så en forsonende tone klinger fint med gennem denne nye film.

Filmen minder i sin opbygning om den mexicanske instruktør Gabriel Gonzales Iñárritus "Babel", der gik sin sejrsgang over hele verden for tre år siden. Vi bevæger os blandt mennesker tre forskellige steder på kloden: New York, Manila og Bangkok. I New York lever det smukke og nyrige par, Leo og Ellen, men de har så travlt med deres 'meningsfulde' liv, at de i det store og hele overlader deres barns hverdag og trivsel til en filippinsk barnepige. Leo tager til Bangkok på en vigtig forretningsrejse, men overlader forretningerne til en kollega, tager uden for byen og bliver langsomt opslugt af landets dragende skønhed, enkle levevis og stilhed. Den filippinske barnepiges drenge må leve deres eget ubeskyttede liv i Manila, mens deres mor er i New York for at tjene penge til deres fremtid. Men den ene af drengene bliver offer for den vestlige sexturisme. I New York er Ellen ved at bukke under for arbejdspresset som læge, navnlig da et barn, som hun har under behandling, dør. Men hjemme går datteren Jackie og er blevet en fremmed for sine forældre.

I en globaliseret verden bliver ulighederne og urimelighederne mere og mere åbenlyse, og det fatale er, at vores fremtid: børnene bliver de store tabere; og det uanset om de vokser op i Thailand, Filippinerne eller USA.

Filmen rejser en række meget relevante spørgsmål til vor levevis: den absurde skævhed mellem rige og fattige; forældres manglende opmærksomhed på deres børn; den vestlige imperialismes nyeste skud på stammen: sex-turisme; vores overfladiske forhold til naturen og dens manglende ressourcer. Alt fortalt i et stilsikkert og velkomponeret billedsprog, der fint udtrykker den stemning af afventen og tristesse, som har ramt menneskene. Som nævnt bliver Moodyssons indignation ikke til en entydig anklage, men han prøver virkelig med hjertet at forson sig med dem – "thi de ved ikke bedre!"

Titlen stammer fra en fornem og meget dyr kuglepen, som Leo får på vej til Bangkok. Den må han nødvendigvis have til at skrive de lukrative kontrakter under med. Men det ironiske er, at den er omsat med tørret skind fra den for længst uddøde store mammut. Et åbenlyst eksempel på vor konstante udbytning af naturen, men måske også et billede på, at vi langsomt, men sikkert er ved at fremtvinge vores egen udryddelse.

Det, der gør filmoplevelsen temmelig tvetydig, er, at der bliver talt med så store bogstaver og i et højt toneleje. Moodysson har vitterligt noget på hjerte – og det rigtige på hjertet. Men han udtrykker sig til tider så bombastisk, at der går prædikant i ham. Han har altid været en uforbederlig moralist, men i denne film bliver plottet og dermed pointerne lidt for velkonstruerede og tilrettelagt. Velmenende er det, velspillet er det – men med lidt for mange pegefingre. Men igen: Moodysson er en uomgængelig filmkunstner, og jeg glæder mig allerede til hans næste epos.

Filmfakta

Sverige 2009 - Instr. og manus: Lukas Moodysson - Medv.: Michelle Williams, Gael Garcia Bernal, Sophie Nyweide, Marife Necesito - 125 min. - Biografpremiere d. 7/5 og på DVD d. 12/11 2009 - Distribution/pressebilleder © Sandrew Metronome

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=7334&area=2>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=2536>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/mammoth-film-review-by-adam-micklethwaite>

<http://www.nytimes.com/2009/11/20/movies/20mammoth.html>